

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

GIÁ BÁN	
TRONG ĐỊA-PHẦN ĐÔNG-DƯƠNG	
Một năm.	6 \$00
Sáu tháng.	3 50
Ba tháng.	2 00
Mỗi số.	0 10
Đổi chỗ ở.	0 \$20
ĐẠI-PHÁP VÀ CÁC THUỘC ĐỊA	
Một năm.	20fr 00

Số: 542
NĂM THỨ MƯỜI HAI

BẢN LẺ MỖI SỐ: 0 \$ 10

25 Juillet 1918
18 tháng sáu Ấpnam
Năm Mậu ngü

DIRECTION ET ADMINISTRATION:
F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
Le centimètre de hauteur sur 0,065 de largeur.
Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre quelque soit le caractère employé.

BỔ CÀO

Những lời rao về việc buôn bán nếu gửi thư đến Bùn-quán thì Bùn-quán sẽ gởi cho một cái bản để giá phân minh.

BẢN DANH CHƯ PHỤ DIỄN

(Nos collaborateurs)

- MM. Huỳnh-quan-huê (Chợlơn, Võ-Sâm (Tây-ninh).
- Trần-quan-Trừ (Saigon).
- Trần-thủ-Thành (Gócông).
- Lê-quan-Chiêu (Cantho).
- Nguyễn-công-Luân (Saigon).
- Đặng-văn-Chiêu (Tràon).
- Lý-dông-Đình (Quảng-dông).
- Đương-ngọc-Anh (Xoairiêng).
- Nguyễn-tân-Phát. (Đián).
- Huỳnh-văn-Ngã (Trávinh).
- Cao-văn-Nhiên (Đakao).
- Tiết-Cương. (Laos).
- Hồ-duy-Kiên (Trávinh).
- Hồ-duy-Lợi (Saigon).
- Diệp Isidore (Saigon).
- Khởi-Đông (Vinhlong).
- Ng.-thành-Uc (Longxuyen).
- Lê-tuyệt-Hữu (Binh-lê).
- Huỳnh-diên-Tấu (Tràon).

Bộ số tiền tài Namkỳ

(Le bilan des biens de la Cochinchine)

Đồng bang ta lớn nhỏ, ai nấy đều rõ xứ Nam-kỳ này giàu hay là nghèo, khi trước Langsa mới đến cai trị xứ này, thì sao, rồi bây giờ đã được 60 năm, thì sao, còn nhiều ông lão thành đã tặng một cuộc tang thương.

Khi trước các quan Annam cai trị thì cuộc kinh tế trong xứ rất lồi thối, lúa gạo không giá, rầy bái trông đủ xài trong xứ, thứ ấy có bà già kia gởi thư cho con như vậy: « Kỵ ou thân từ đời chữ miệng trường, kể từ ngày con thất thổ vong hương, mẹ những mần nấu nướng dật lạc, mẹ nhớ thứ giá lúa năm tiền, mẹ nhìn miếng nuôi con cho mau lớn. .... »

Bò, các ngài duyệt báo thấy chưa, lúa rớt vô cùng, 1 gia có năm tiền, là 5 xu, mà phải nhậm miệng nuôi con cho mau lớn. Sao bây giờ xa xỉ quá chừng mà không ai đổi khác, con nít bắt cá là nhà nào một ngày ăn hàng cũng có 3 xu, là cửa bò. Ấy vậy thì xin các ngài nghe một tên china tính số tiền tài bỏ rơi rớt trong Nam-kỳ cho mà chiêm nghiệm.

1. - Lúa gặt bỏ sót và rụng ở dưới đất, không ai thêm vì đến, đủ nuôi một phủ Triệu-châu.
2. - Lúa đem về bỏ chuột phá (1) bỏ rơi rớt đủ nuôi một phủ Quyinh-châu.
3. - Lúa chở lên nhà máy mà đổ thào bỏ rơi đủ nuôi một huyện Nam-hải.

(1) Attention M. Từ-Thực!

4. - Tiền cho con nít ăn hàng vật sanh bệnh, góp lại đủ nuôi một huyện Phan-ngung.
  5. - Tiền các ông mấy thầy vải sống, vải biên đủ nuôi hai tỉnh Quảng-dông và Tich-giang.
  6. - Tiền của các bà, mấy cô đánh từ sắc, bài cao thua, đủ nuôi một tỉnh Quảng-dông.
  7. - Còn tiền cả xứ mùa mưa mưa bà, đủ nuôi Tung-gốc.
- Hà! Nghe nói tâm lòng buồn bã, nghĩ thôi gác đũa bâng khuâng.

II
Từ ngày nước Langsa qua cai trị sắp đặt có nề nếp kỷ luật, thì đã dùng nhiều người Annam làm việc, những là Phú, huyện, thông-ngôn, kỹ-lục, quân, đội, cai, lính, mỗi tỉnh tinh sơ cũng có vài trăm người ăn lương chánh-phủ. Cái nguyệt bổng đó thì đủ xây dựng trong nhà, nuôi vợ con no ấm thôi. Mà thời Annam mình thường hay hỏi: làm chỗ ấy có nhờ cậy nhiều ư chi chăng? Còn trong các quan thì hay dùng tiếng bông lóc, bông là lương một tháng, còn lộc là của nhờ cậy, vì chức nghiệp mình mà nhờ thiên hạ đi lễ lộc. Ngoài trừ cái lễ lộc, thì còn một thứ là làm, thời ấy dầu cho đảng Cựu hay là đảng Tân, chẳng hề ai cho là phải, vì chức nghiệp mà thọ lễ lộc nữa chứ mang ơn cũng cho là phải, chỉ như hai người này đảng bình người kia mà hà làm thì tội ấy luật nào cũng chẳng dung chế. Song le một người bất tri để bài hoai con mưu thì 100 người khôn khéo cứ hưởng của vô cơ hoạt. Nhưng mà dùng của ấy mà mua ruộng cất phố để sau hưởng của huê lợi thì cho là có tri, chỉ như đem của mình đi quên chức trách mà đi làm, đi đi quảng sống vài tiền, rồi còn làm nợ nữa, thì đã phạm hai tội rất nặng.

1. là đối đồng bang, 2. là đối quốc gia.
Tóm lại một điều nếu các ngài ra giúp việc nhà nước mà quên tiện tận chất lột thì nay trong xứ biết bao nhiêu là nhà hao hụt, họ mà lại biết luật phép, nhà nào của dư rồi thì hóa lại hơn người lại còn ai mà dám hiệp đáp. Thế đó những nay đếm chơi cũng có vài ngàn người có trong tay bạc vẻo mà đã gởi về Quảng-dông hết rồi. Các cô ở với người tây mỗi cô trong tay cũng có bạc muôn, mà chung cuộc rồi cũng hết rầu. Các ông cai ông phó tổng nhà giàu có lúa muôn mà lật bật chạy về tay ai chưa rồi.
Trong Nam-kỳ này có ít nữa là 20 muôn china mỗi năm gởi về Tàu lấy bạc trung cũng có 50 \$ mỗi người, thì có phải mỗi năm 10 triệu bạc chẳng, 20 trang-sư mỗi ông mỗi năm huê lợi chiết trung cũng có

50.000 \$ phải là 1 triệu chẳng. Còn nhiều quà, thế nào tiền cho hết, lính phòng mã chơi, nếu cộng lại cho đủ những tiền của xa xỉ vô ích thì cũng trên năm 700 triệu đồng bạc.
- Nam-kỳ quả là một mỏ vàng Thiên niên-bất tuyệt. Tại mình không biết tận thì thiên hạ giàu mà mình nghèo.

Cab-rô-Heng.

Việc khai phá đất hoang và vấn đề nhân công ở Đông-dương

(La colonisation des terres incultes et le problème de la main-d'œuvre en Indochine)
Của quan cai trị P. Pasquier, Đông-lý phủ Toàn-quyền kiểm quân Ngoại-giao, nam chánh sự soạn ra.

(tiếp theo)
Đông-dương không phải là một đất lắm chùa, nhiều cảnh kì khôi giai thắng, những đầm sen xanh phớt, những cây núc nác đỏ chói lói, những cây lùm rậm rạp mà thôi đâu. Lại mới nổi lên ở chỗ rừng rậm hóa nơi thợ làm, đền diên thấp sang lỏa, đường sắt bắt ngang dọc, để chờ từ hàng ra bến, nào là thuyền, nào là quảng kiến. Lại lắm ngã sông thuyền dàu chạt nức. Những nhà máy đã gao, ống khói ngất ngờng lung tung, tuôn từng đám khói trắng đất.

Trông thấy cái quang cảnh ấy, ai là không ngưỡng vọng cuộc thành vượng ngay sau, khi mười vạn người bản quốc hiện đương làm việc trong các công-xưởng, các nhà chế tạo ben Mâu-quốc đã trở về, đã noi được những cách làm ăn có qui thức ở bên Tây rồi.

Chắc hẳn nhiều những kẻ khởi tìm làm ruộng ấy, khi trở về không làm ruộng nữa. Những kẻ xoay ra công-nghề, thì sẽ nên những bậc thợ thầy đã biết qui thức làm ăn, có thể tin cậy được vào đám ấy để gây lấy những đoàn thợ như như, mà làm các nghề đục sắt đồng lâu.

Mà những kẻ đã noi tập được những thói làm ăn biết dụng lợi kẻ bề trên ở bên Tây, khi thấy đâu có muốn yên nghiệp cây cối, cũng nên được những tay xảo-thủ trong nghề phá đất hoang.

Những người ấy được đi sang Đại-Pháp một hồi như thế thì rồi thì tức cũng mở mang ra đôi chút, cũng biết nghĩ được ra một hai điều. Những người ấy đã đi qua chỗ nỏ chỗ kia, đã trông thấy đất Đại-Pháp, đã trông thấy những cách làm ăn to tát bên Đại-Pháp, thì hẳn cũng sẵn lòng muốn đi khai khẩn những đất miền trũng. Và những nơi ấy, bây giờ có được cái lớn thông đống với trung châu, nào là đường sắt, nào là xe hơi, chạy đi chạy lại luôn luôn.

Nhưng mà phải dự phòng, phải tiên liệu từ bây giờ, để mỗi mai các người ấy về tới nơi, thì có đủ những sự ứng đối với các điều cần định mới. Bởi thế quan Toàn-quyền Sarrait có đặt ra một sở kiểm sát hành-công và việc luân chuyển ở bên mình ngài, để luôn luôn xét bàn những việc canh-nông, những việc công-nghề. Một mặt thì xét bàn những lệ luật nên đặt ra về nhon-công, như là những thể lệ đăng nhon-công Annam và nhon-công ngoại-quốc. Một mặt thì nghĩ cách khai-khẩn và đi dần lên những miền hoang phế. Sau nữa là lo lắng những cách tìm phương sanh-lý cho kẻ khôn cùng.

(Còn nữa)

HƯƠNG TRUYỀN

(Echos)

Câu 2000 thước bé dài
Nước Tarquie muốn cắt 1 cái cầu bé dài 2000 thước, bé hơn 42 thước bên này bờ Âu châu qua bên kia bờ A-châu, tại biển hẹp Đat-da-nen.
Kho thuốc súng nổ
Hong-kong - Kho thuốc súng Sat châu nổ, chết nhiều mạng sanh linh.
Tàu nhứt nò
Nhứt - Tại vịnh Tokoyama chiến tan Kawachi nổ rơi lỵ chết hết 500 bé hành.

Á-phiên lâu
Singapore. - Police bắt được một tên Chọc chó thuốc á-phiên lựu 1000 \$ gần trong đây tù.
Làm giấy bạc giả
Singapore. - Police bắt được tại đường Jochal phố n. 479 ha tên Chọc đang làm giấy bạc 10 \$ giả, có hơn 1000 cái.
Đông trừ
Australia. - Chánh phủ cũng sẽ mua lòng trừ của thuộc địa ấy có hơn 1000 triệu quan tiền nhà làm.

Án cấp đồ
Bắc-kỳ - Tại châu Âu phát hiện ở Việt-Cung tên chác Xi-sanh với lao hồ bị bắt cấp đồ lao trước chùa dâng giá 20 triệu đồng bạc. (Quan đang tra vụ này.)

Giữa thành Paris gian tế làm nhàn
Hai tên gian Á-lê-mán chặn xe thơ Huế-kỳ mà đoạt một hộp thơ.
Lô-nghay
Lô-nghay - Năm năm sắp 2 lâu gian tế đang làm nhàn thì ông ta hỏi làm: không rõ nhà Nươc sẽ cho bao nhiêu tiền thiệt hại?
- Nếu ông không lo hỏi đó cho kíp Bô-lu đến phạt tiền và bẫy giờ đây. Còn tiền thiệt hại để chừng rành mới xét đến!
Bắc-kỳ
Số Bách-phần bị những người giúp

Seela Boyce, hội viên hội British Patriotic League.

Hội đồng ý phê kiểm soát các khoản tiền chi dùng, có việc xê xô, kiểm soát việc phát tiền và việc nộp tiền cho Hội đồng-thập-tự Pháp-Anh.

Giúp kẻ bị lút. - Nghị định quan Toàn quyền ngày 13 Jun 1918 đã cho phép trích 5 kho tiền dự bị xứ Trung-kỳ lấy số vận một đồng đỏ, sửa sang những chũm súp và giúp đỡ cho những người nghèo đói bị thiệt hại về trận lụt trong tháng chạp năm 1917.

Bài hát chúc khánh. - Nhon ngày lễ « Quốc triều kỷ niệm » mừng hai tháng năm « ra rồi, tại trên thuyền lâu của Văn-ban đình thần, có đăng bài hát chúc khánh như sau này:

Rõ ràng quốc chủ kim dai,
Mừng nay an lạc, nhợ ngày gian nan,
Ruvu sen đàng chúc chơn vàng,
Coi ngày kỷ niệm Lao-hoàng năm xưa.
Ngày mừng hai tháng: năm, năm Nhâm-thuất,
Ngày là ngày phục quốc hân hoan.
Ngưỡng trông xưa đức Thế-tổ Cao-hoàng,
Công nghiệp với Võ, Thương đều sánh v.
Kể từ thừ dựng cơ Nguyễn sừ,
Bến Long xuyên lăm chỉ rừ rừ.

Đến Saigon lên chính ngôi vua,
Mối nhất thợm mớ mang từ Bến-Nghé,
Trong quân đả nhiều tay kinh tế,
Ngoài thừm thêm kẻ tay chân,
Khi Cần-giơ, khi Phú-Quốc,
Khi Vong-các, khi Qui-nhân,
Thuyền Long Phụng lầy lờng trên mặt bể,
Trọng hai mươi năm, gian nan chỉ xiết kể,
Gió xuàn buồm Thuận, Huế thẳng vào Đông,
Giặc này sơn khấp vào bôn đả,
Xuân kinh phứt súng triều đem lại,
Bướng nghiệp phi khai thủy tở tở,
Chánh biến cung phi chiếu thiên thu,

Lịch vô-cương từ ấy chép năm đầu,
Thần thánh kẻ, kim-âu võng chắc,
Nhìn bờ cõi trong nam ngoài bắc,
An lạc rày chạnh nhớ lúc gian nan.
Trên chín từng ban xuống chiếu vàng,
Ngày kỷ-niệm xa gần đều vui mến,
Phong hóa đã một ngày thêm một tấn,
Cổ ngàn xưa mới có ngày này,
Tiệc vui xin nhớ hôm nay.

Xin các sĩ-tử học bài này thuộc lòng để đọc lại cho cha mẹ chị em nghe.

CỤC ĐÔNG (Extrême-Orient)

Trung quốc tân văn
Nam Bắc tương tranh một lúc thiết hung
mà binh của Đoàn-kỳ-Thoại đánh không
lại binh Quảng Đông. Con tướng xỏ lá lá
Long-tế-Quang đem binh ở bap đánh góc
khoẻ đặng phần sức binh Quảng-dông
cũng vô kể, bèn chạy về Bắc kinh đàng
kiếm tiền ngô hầu tại cử theo bản cũ.
Đoàn-kỳ-Thoại tinh chuyển này dùng tàu
chiến chở binh đem xuống bờ Quảng-dông
một đàng lo thắng đến vậy Xàng-xen một

đàng Long-tế-Quang kéo binh ở bap đánh mấy
chỗ góc khoẻ mà phần sức địch binh.
Song là Chánh phủ Bắc-kinh từng tiền
Quan-phi, phải đi vay của Nhứt-bôn 6
triệu đồng bạc, bắt quá thì chịu đưng được
15 ngày, vì quân phi một tháng tốn tiền là
12 triệu đồng.

Quan-sư binh hùng Bắc là người Nhứt
tên là Aoki, về đến xứ nơi rằng binh Nam
mạnh hơn binh Bắc và luận rằng Binh bắc
hết thấy trời mưa thì giương d.

Binh gi đi đánh giặc mà còn sợ cầm.
Các Đốc-quan ở hướng Bắc được lệnh đi
đánh giặc lại đư rằng sợ khi mình đi
ra, ở nhà người khác giành oai quờn. Quan
vậy, quân vậy thiệt là xưng!

Quảng đông nghe tin này đai sai binh qua
lấy Hai-nam và Lôi-châu chặn đường Long
tế quan rồi

CAO-THỜ-HÙNG

TẠP TRỜ

(Variétés)

M. Cadudal đã cầu, hôm 14 juillet này
hình trái banh, rồi tế gây có chết trơi.

Nhà trường diên ở Biénhoa
(L'Asile d'Altiènes de Bienhoa)

Nhà học mớ lập tại Bié-hoa một
cái nhà thương để nuôi dưỡng các kẻ
vô phước m'it ri diên cuồng ở trong các
xứ thuộc cõi Đông-dương. Mỗi năm tính
số phẩu xú nào gửi số người diên đến
đó bao nhiêu thì phải thôi số tiền số phí
lại cho Namkỳ.

Chúng ta có thầy nhơn dân nên rập
nhau một tiếng mà trong đó khen ngợi
ông Albert Sarraut thiết là ngài hết lòng
chiêu cổ con nhà nước Nam, cho đến kẻ

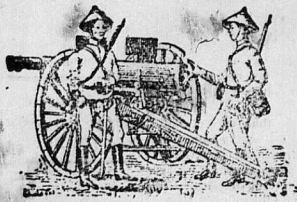
diên cuồng cũng còn có chỗ dung thân, từ
này sắp tới khỏi đi bầy ngoài đường cho
trẻ chọc phọc khuấy khuấy nữa. Hề xóm
nào làng nào có người diên thì phải chạy
trở cho quan chủ tịch, chủ quận hay, đặng
giải đi Biénhoa.

Nên cho con gái học đến mấy tuổi
(Jusqu'à quel âge nos filles doivent-elles
cesser leurs études)

Tuy là văn-minh đã thâm nhập vào xứ
Namkỳ đã được lâu năm mà xem lại còn
nhiều nhà hồi còn thủ cựu, cha con, vợ
chồng, anh em, bạn bạn còn giữ chũ
phân, tục Annam. Thoạt nhiên nghe con
gái bỏ học thì rằng con gái ông Sừ đã lên
trường Saigon, cháu gái bà Ty đã nhập
bộ học-đồng, xin má cho con lên đó
học với chị em bạn. Cha mẹ nhà có của
mà lại cứng cỏi nên mau mau sửa soạn
nau thục đem con vào trường. Như nó
còn nhỏ tám tuổi đến 12 tuổi thì không
hề chi, chớ con mình đã cấp ké rồi sao
chàng giữ nó ở nhà đặng tập rập, bộn
phần sau ra đi làm đâu mà rừ rừ, là
từ công nữ hạnh, tam tưng từ đức cho
rành, còn về chữ nghĩa thì đã trờ rởi,

miễn là biết chữ quốc-ngữ, thì dù con gái
vì đi 16, 17 tuổi gần có chồng mà còn
lên trường tập học, học đặng thì bằng
cấp mà làm cái chi đó. Như con nhà hân
vì, rằng học cho có bằng cấp đặng
thành thì cho là phải, chỉ như còn nhà
giàu biết chữ quốc-ngữ rồi mua báo và
sách ở nhà xem cũng đủ biết đời mà, lỵ
là đến nhà trường mới biết đời sao. Hay
là m'ôn học nói tiếng tây. Lớn rồi, học
học làm, nó bẻ trời, bẻ miệng không

Thuộc điều hiệu CANON

BAO-XANH

Đã ngon mà lại rẻ tiền

(3) FEUILLETON DU 25 JUILLET 1918

Lương-ngư Đại

(Tiếp theo)

Hồ-yên-nguyệt đáp: xin chàng bớt giận,
để thiếp tỏ cho chàng rõ, vốn thiếp là
ngọc-ư đầu thai, bởi thầy chàng nhứt
sinh chánh trực, nên theo chàng bấy lâu
mà thứ chàng, nay có sự tai biến nên
thiếp phải tỏ thiệt cho chàng nghe.
Ngư-Đại nghe mấy lời như say mới
chịu, mới đáp lại: ta có duyên nợ chi
với nàng, ấy là tình huynh đệ, và công-
tử Tuán-phong cậy mai mối nàng, nên
không nghe thì phải bị khổ. Yên-nguyệt
đáp: xin lang quân chẳng nên sợ, tôi
đây có thể làm em việc đó, để đến ngày
đây có bày kế. Ngư-Đại nghe nói rất đẹp
lòng, bèn cười xòa, nội đêm ấy thành nện
vợ chồng, cuộc mây mưa biết mấy nhiều
tình.

Rạng ngày Ngư-Đại mới hỏi Yên-
nguyệt: mừu kẻ làm sao? xin cho tôi rõ.
Yên-nguyệt đáp: lang quân mau đến báo

tin cho quan phủ, định lấy một đên
vực dầu, chừng đó tôi đến nhà Tuán-
phong rồi sẽ làm cho nó tắt mợ, trong
nữ. Đại nghe, tức thì đem một chiếc
phủ quan phủ lật đật cho một Tuán-phu-
nhân, thì nội nhà đều vui mừng lo dọn dẹp
phòng huê chức. Đến ngày hẹn, Tuán-
phu-nhơn đi với Tuán-phong đến nhà
Ngư-Đại mà trước dầu, Đại ra trước
vào nhà rồi trở vào cho Yên-nguyệt,
mà lại có sắc buồn (buồn là sự công-
tử Tuán-phong sợ phá cái bầu-bưởi). Yên-nguyệt
hiếu ý, mới nói rằng: xin lang quân an
tâm cho tôi đến nhà người trong một lát,
đầu kế của em không thành, em nguyện
khắc xương cừu tuyền mà đợi lang quân.

Ngư-Đại nghe mấy lời, cực chẳng
đã mới đưa dầu về nhà chồng. Đoàn
vừa, uân-phu-nhơn đặc Hồ-yên-Nguyệt
vào trong mà hỏi các việc làm ăn, thì
Yên-Nguyệt biết cả nên Tuán-phu-nhơn
chàng thương càng mến, mới biểu Yên-
Nguyệt vào phòng mà nghỉ, một chiếc con
mụ nó dài bỏ hàng xong rồi nó vô mà

đam đạo, con chó buồn. Yên-nguyệt nghe
lập tức theo thể nữ vào buồng thì trời
đã tối.

Một chấp lâu, họ hàng kiều về, Tuán-
phong lập tức trở vào phòng đặng vậy
duyên cả nước, vào đến phòng, tay vừa
vở cửa bước mà rằng: mỹ-ahàn ói, ta
vớ mỹ-nhân cũng bởi duyên nợ hồng
ràng buộc, nên trong nhà tôi đồ chơi
mà gặp của báu ấy là nợ ba sanh trời
danh để, này thành cuộc vợ chồng, ta
nguyện một trận mưa cho phi tinh
trông đợi. Đoàn Tuán-phong vén cửa
màng thì thấy trên giường một con rắn
màng-xà lớn bằng cái ché, nằm khoanh
trên giường há miệng ra muốn táp Tuán-
Phong Tuán-Phong hoảng hồn là một
tiếng rồi té ngửa xuống đất mà chết giặc.

Tuán-phu-nhơn cũng nó-tỷ đưng lo
đơn, nghe trong tân-phòng có tiếng la,
phát nghi bèn đi về thì nữ vô phòng
thầy con nằm dưới đất mà chết của Hồ-
yên-Nguyệt ở đầu không thấy, còn trong
giường thấy một cái phong thơ, lật-đạt
lấy thơ, rồi hỏi gia tiểu bóng Tuán-phong

trông đọc sửa. Thế thì để giờ lo nữ công,
nữ hạnh và nhứt là tiết hạnh thì khá hơn !
Chỉ như con t ở hồi 4 tuổi khi sự cho
học chữ tây, chữ quốc-ngữ cho đến tuần
cấp ké là 13 14 tuổi rồi thôi. nói tiếng
tây mớ đủ hiểu, về nhà lo nữ công nữ
hạnh, tập luyện làm một có tế gia nội trợ
anam cho rành, chẳng nên hy vọng làm
đám, con ra thối cách, đưng kim n'úi
chỉ không học, trạch cá nổi canh bực
lành, cha của là khổ coi làm, các có ở 1
mình anam thì àn mặc theo anam xem
rất lịch-có ý 12,13 tuổi mà còn mặc áo
quần chỉ lại để bầy về ra trần trụi vậy,
thiệt là khinh nhả, nước nào thế phong
tục nước này, hi con mắt thiên hạ ít say,
hàng mướn bà chước không rành Tây
Nam đều xót má.

Hồi này tôi luận con gái phải cho vào
trường lúc 4 tuổi đặng khi nó đưng lý
cấp ké, đem con về thì nó đã biết đủ đầu
hầu trành một việc ăn năn của kẻ làm cha
mẹ không tiến phòng, chừng có việc bẻ
hàng say ra như lông, thì chớ rợ ầy
phệ tế há cấp, nói ít hiểu nhiều, xin các
ngài duyệt báo miễn nghi.

Trương-bản, le 10 Juillet 1918

Kính tinh ông Chủ-bút,

Tôi có xem qui-báo của ông số 539,
tôi có thấy án lệ, đời nhà Minh và ông
cũng đã báo xin giúp yu' công-ông, nên
em có nghĩ vụ nhơn sau này, xin-thư
cùng ông, để ông an hành trong báo,
để giúp các khán-quan đưng vui với lực,
chớ em chẳng dám chắc nghĩ nhơn rừ
là hay. Xin ông tha lỗi cho em.

Sự tranh tiét còn hay không, nghề y,
theo điều pháp pháp hàng giờ sai lầm,
vậy tôi tưởng ông Huynh đó, nên phủ
cho quan thầy khán cho biết. Tôi cũng
luận rằng nghề y, hay Á chi, thì tôi
tưởng cũng biết về sự đó nên tôi xin
để cho Lương-y khán trước, sau mới
kết án.

Thi tên chà-g-rê giả vẫn không giao-
câu, không lý mà Lương-y coi sai; họa
may nàng đầu có dám dục trước, thì tội
nghiệp cho anh chàng-rê chơn tình mà
phải bị chịu tiếng oan, thì té ra cái án
khó xử không sao nói được.

Chớ tôi vì dụ rằng nó thật trình tiét,
Lương-y khán chẳng làm thì quan Huynh
tưởng phải kết án như sau đây:

Chàng-rê giả vì ăn trước mà giữ tròn
nghĩa sào, thì sự phải kia nên thường
cho vàng đôi lượng.

Chàng-rê thật danh Ngươu vì gương
mặt xấu mà muốn cưới vợ đẹp, bèn
ra sự trá hôn, gạt gẫm đời, dưới vẻ
phạt rơi một chực.

đé trên giường, đem lửa lỵ bơ, (trong
một chấp Tuán-phong tỉnh lại Tuán-phu-
nhơn đã mừng mà hỏi con Tuán-phong
thiệt sao việc mình đã thấy, Tuán-phu-
nhơn nghe càng hoảng kinh, bèn trao cái
thư cho Tuán-Phong, và nói mình đã
đọc trên giường. Tuán-Phong lấy thơ
mà đọc.

Thơ rằng:

« Thiếp vốn là Tiên-nữ bị dọa, mà kết
câu chàng Lương-Ngư-Đại, chớ không có
phần chàng vợ với người; thiếp cảm ơn
người thương, bèn tặng phạn liêu hồ
cho chàng, bèn đem phạn liêu hồ, nên lúc
đây thiếp đem phạn liêu hồ một con rắn làm
cho người biết mà sự lấy mình, như con
đeo bông chẳng chịu ăn sắn, thì chớ
trách thiếp ở đợc. Mấy lời này, người
hiếu lỵ. »

(Còn nữa)

TIỂU-CƯƠNG.

Còn con đầu nều chẳng có bị giông gió, thì đã đưa về nhà chóng, nước trời đã định, nên khiến cho ông cụ phú Hồ-nam chẳng theo lệ xưa, lại cũng như trời bảo rồi nên mới có sự động phòng bên đàng gái. Và lại ngày đầu đã ăn năm vớ tén chàng-rẻ già, vì đầu chàng có hàm sự gì, chứ cũng đã già tiếng giao thân, theo lệ: « Nam ở thọ thọ bát thân » mà nay đã ra sự ăn nằm cùng nhau, thì giả con đầu cho chàng-rẻ già.

Huỳnh chi nằng đầu đã đành mất tén chàng-rẻ già, mới có sự đám cưới, nên chàng phải xử gà ế.

Thời ai về nhà này.

Nguyễn-hóa, Etudiant en médecine, Càngan

Phê. — Được, mà sao không dùng bà Mụ động xem có nọ?

L. T. T. V.

Các cái cần nhất mà chẳng ai lo
Người Langsa cũng người các nước ngoài bán đầu tọng kinh thành Saigon là Viên-dông chi Trân-châu (La perle de l'Extrême-Orient). Thiệp là danh bất hư truyền. Vì lối đi chầu lưu từ Singapore, Hong-kong, Xan-xeng, Macao, Ê-mun, Phurc-châu, Thưng-hải, Hoành-lân, thầy thầy đều thua Saigon. Mà Saigon chỉ khác chi Thạch Sùng giàu có, sang cả, tiền bạc xa xỉ như lóm chuỗi mà rớt bởi còn thiếu mễ-kho. Có lẽ nào các thành phố bán đồ hội như Saigon mà không có 1 cái cầu tiêu cho khách qua lại đỡ tức, không có 1 cái nhà tắm để cho khách qua lại tẩy trừ, thiết là tệ. Ông nào, thầy nào có vốn nên làm hai việc ấy. Chứ khá gọi là nghệ hèn, coi đời này nghệ nào là nghệ hèn, phẩm nhơn bá nghệ bảo tùy thân. Hay mượn một vài căn phố nhỏ để hội mà làm chỗ để ngất cho kẻ đi đường, chừng điện cho bóng láng huê dặng như đèn Âu-châu, lấy tiền mà làm giàu. Nội châu thành Saigon và Chợ-lớn nhiều chỗ để hội, Police cầm không được tiền ngoài đường, bao nhiêu đồ để cho chủ có thể lấy bạc ngàn, miền biệt cách rao báo, chừng điện, số công nhơn làm thành số chấp cấp một phần tiền khá trọng. Ấy là nói về cầu tiêu.

Còn nhà tắm thì phải mượn một chỗ cho có sân, sau, kiến vệ học thảo sum sê, sấm đủ đồ thể thao, trong nhà có dọn phòng xấy hồ nước ấm, nước lã, nước lạnh, có tám người đấm bóp rành rẽ tinh khiết, thì sẽ có khách đến chen chơn không lọt. Trong tiệm lại bày có đồ giải lao, trà ngon, rượu quí, bánh trái mỹ miều thì khách sang các nơi nghe đến đến chơi cho biết.

Các ông nên hiệp bốn ra công, quan trên sẽ hết lòng khuyến khích.

Ấy mới là phiên ba, ấy mới là văn vật cho.

Văn Uyên

(Variété littéraire)

Việc hân văn khảo
(Etudes sur la littérature sino-annamite)

(Tiếp theo)

Tạo-hóa gây chi cuộc hi trang. Đền nay thăm thoạt mấy tin sương? Lối xưa xe ngựa hờn thủa thào. Nền cũ lầu đài bóng tịch-đương. Bá vãn tro gan cùng tuệ nguyệt. Nước còn các mắt với tang-thương. Nghìn năm gương cũ soi kim cổ. Cảnh đầy người đầy lưỡng đoạn trường.

(Thanh-quan thi tập)

Thất ngôn trang thiên
(Cổ thể)

Vinh phong cảnh Van-kiếp vò khen cái thú đi nhàn của đức Trần đại-vương. Trời nam riêng một cõi đình bông. Sơn thủy thiên nhiên cảnh là lung.

Bắc-đầu Nam-tào (1) chia tả hữu. Huyền-dương (2) trảm ngọn đá chong vông. Mấy chòm cò thu bông sấm ứ. Một dãy cao phong thế rập-trùng. Bãi nổi sê sê hình lưỡi kiếm. Nước trong leo leo một dòng sông. Vèo von vượn hút trên đầu núi. Lạc đặc hươu ăn dưới rang thông. Ráng tỏa chiều hôm chim riu rít. Mây tuôn ban sớm khói mịt mù. Phong quan bốn mặt đẹp như vẽ. Một dãy lâu đài cao sát không. Rèm ngọc sáng choang mây núi bắc. Giác hươu bóng lờn sóng triều đông. Đại-vương khi nhàn rờ trượng trúc. Theo sau-vai một gá tiểu-dông. Khi đeo bầu rượu qua xóm núi. Lúc đào cũng đạn bời giữa đồng. Thằng thính cuộc cò khi gió mát. Ưng dung ngâm vịnh lúc trăng trong. Nghi minh thơ hứng vui ngày sớt. Ngâm cảnh non sông thủa tác lòng. Tuổi già, cảnh thú, công danh trọn. Than ôi Đại-vương thật anh hùng.

(Trích lục trong chuyện Hưng-đạo)

(1) Bắc-đầu Nam-tào đều là tên núi ở đây. (2) Huyền-dương cũng là tên núi ở đây. Hình như cái đèn treo, cho nên gọi là huyền-dương.

Xương-giang yêu-quái

(Viết quái-gô tại thành Xương-giang)

Có một người tên là: Hổ-tỳ-Vong, ở đất Phong-châu. Có thể nhà Hổ, đi buôn bán, ở đó nơi thành Xương-giang. Nhơn vì có binh mã bỏ mình. Người vô nghề, vô công nghệ gì đem linh-cửu về xứ mà an táng cho đàng. Bên nhà đưa con gái bé, tên là: Thi-Nhị cho nhà họ Phạm. Là nhà buôn-tơ, giàu lớn. Con gái bé ấy: đã khôn lớn, lai có tư-sắc đẹp-dẽ. Nhà họ Phạm đó, phải lóng mà tư-thông với nằng. Người vô lớn, làm-mô đố biết ý rồi: mượn lấy cơ-khắc, kiếm chuyện ti-ê đánh đòn đến thát, đem thầy vui, giũ một bên góc xóm. Chừng vài tháng về sau, yêu-quái dậy lên, biến ra trăm cách. Hoác cò khi: giả hình làm đứa con gái bán rượu, hoặc cò lúc: giả dạng làm đứa con gái bán rượu. Người nào mà xinh-dẹp (lịch-sự) thời phải bị nó dâm, nó giết! Con ai mà có của cải, thì phải bị nó lấy trộm. Đường dài mướn dâm, thường thường gặp nó, sớm đó, trưa đi. Rong lấy sự sắc-dục làm giới. — Người trong làng rồi dặng sự quái-gô như vậy, bèn rủ nhau, đào mã lên, lấy xương tan nát hết, đem bỏ ra mễ sông. Từ đó lần dần bớt khuấy rối một tí.

Đến đời triều nhà Lê, thâu về một mối. Có một viên quan ở phủ Lương-giang, họ Huỳnh, đi xuống Trường-an lãnh chức. Thuyền đi một bên sông, đương khi ấy, trăng tỏ sao tr, muốn tiếng đều lang-trang vắng-vẽ. Xấy nghe bài lời bên phía Đông-nam; tiếng than khóc, rên-siết, thưng ớt.

Viên-quan ấy liền hỏi ban đời thuyền qua đó, coi cho biết duyên-cớ. Đến nơi, thấy một nằng con gái, tuổi vừa 17, mười 18, lấy tay áo che đố, má/che mặt, đứng cò làm nếm, má ngời. Ông Huỳnh cất tiếng hỏi rằng: « Đem khuya như rứa, cơ sao mà than khóc, rên-siết, thiên cho người ta rồi nát lổm, da sát cả máu rứa hử? »

Nàng con gái ấy, chầu nước mắt rưng rưng thưa rằng: « Thiếp là người ở đất Phong-châu, cha mẹ (thực là người) buôn bán hàng lụa, hiên chơn (đồng) ở một giờ thấy hai, bốn chơn (đồng) không nếm đồng sông. Duy một mình thiếp, may thoát khỏi miệng hùm, do mình hay nói, xin an trong xóm! Thứ trước đó, người Chủ-phu của tôi, đến đây hát chi. Nay lấy qua chôn cũ: chẳng biết làm sao, má khien sue-sũi thưng-xót đến nỗi này! »

Khả trường (tên) này. (Bài san xê lự) CAO-THIÊN-KHANH, Dakota.

Văn ai
(Oraison Funèbre)

Lời Văn của Lương-khắc-Ninh khốc và than con gái từ trần là chính thất của Trần-quan-Nghiêm cư trưởng tòa đàng buôn bán lớn tại Saigon.

Than ôi! Gió thổi đã lẩn, Mưa tuôn cây ngã.

Máy Tạo-Hóa xem in cuộc giả cò có không không. Đường sanh-linh xét tay hình bóng tiêu tiêu hóa hóa

Ấy vậy mà: Lâm cha mẹ lúc mất con rồi dạ, hóa khác hóa than, Phần chông con con lia vợ nát gan, cứ la cừ tử?

Nhớ linh xưa: Lúc nhỏ dai trong nhà cha mẹ, con gái ưa hiếu thuận từ hòa.

Đến lớn khôn về cửa người ta, làm vợ mền công ngôn trinh thối.

Tuổi ba bảy xuân thừ sức giới, kinh dinh sự nghiệp giữa Saigon.

Sanh bốn hai nam nữ công tron, niệp đệ môn dinh nơi Bình-Cách.

Nam Bắc bán hàng đôi thích, Ngoài trong thán thích thầy thương.

Cơ một cha em chi chịu nhường, Cháu khác họ gái trai không học trach.

Đặt tài lý trẻ già đều an trach, trai kinh gái thưng.

Vậy xóm giềng lớn nhỏ thầy khiêm nhường xa trông gần mền.

Còn ôi là còn ôi! Đau mấy đoạn lòng cha lời nhắc đến.

Đức trăm chữm da lời nhắc kể ra!

Tánh nết con một lời nhắc mấy giọt sa, Công tình trẻ mồi câu than nhĩa máu chảy.

Hỡi ôi! Đường sống thát xưa nay tuy thường vậy, mà có ngược có xuôi.

Nẻo mắt còn sau trước đã quen rồi, nhưng, rắng nhảm rắng sai!

Mất như vậy, người rắng con chẳng phải vì đàng xuân, đàng lập nghiệp và đờng con.

Rủi làm sao trời khiến trẻ không tron, bởi con mành, con phước đức, thêm toán cha mẹ.

Chẳng nữ lời phiến trách trơ, buồn tiếc thau con nữ bỏ chong con.

Không đánh tiếng giầu hơn con, thưng rừ khốc sao đành lia cha mẹ.

Dám trách Thiên công quã tệ, lợi baonhiều đánh bức lòng người.

Nên hơn Địa-phù khấy chơi icti chừng mây, nò gò mặt đất.

Thăm thay! Nghe bầu chầu khốc la, lòng cha như đao cắt.

Thấy rỏ con rầu tủi, da mẹ to rỏ vô. Thời thời cuộc trôi lami ai sira lại cho.

Cứ khốc tủi than vang vì lòng bức. Chửc cho trẻ nghĩ an mồi giếc.

Cầu hồn con linh hướng thế diêu. Tỳ nam con vui về cũng đàng nhiều.

Nhọc chừng đây cha cho rắng. Di-dat.

Trà Mộng-tiên có thư thiết mà cũng có thư giả, mua đầu quen đó, đừng lằm. Hả giá 1 \$ 50.

Giá hàng tại chợ Saigon

AI BÁN LÊN SẼ BỊ PHẠT VẠ

HÀNG GI	GIÁ kilos	GIÁ món	NÓC HỜ
Híp-léc	0.30		
Phi-lê (trái tháng)	0.80		
Thit-xúp	0.20		
Đùi bò con	0.90		
Vai và ngực bò con	0.50		
Đùi Trừu	1.50	3.00	
Vai Trừu	0.90		
Sưng Trừu		0.15	
Heo	0.45		
Thò	0.80	1.50	
Gà đỏ	0.80	0.50	
Vịt	0.25	0.60	
Bò càu		0.20	
Gà tây		1.50	
Ngỗng		1.40	
Gà sáo		1.00	
Gà thiên		1.50	
Cu		0.50	
Đá-da			
Cúc			
Le-le		0.12	
Mô-nhức		0.20	
Trưng gà	0.20		
Khoai tây	0.20		
Củ củ	0.25		
Hành củ	0.15	0.20	
Đậu trắng	0.45		
Đậu xanh			
Thơm		0.05	
Xoài (12)		0.50	
Mãng (12)	0.05		
Cam			
Xe			
Xa lị			

Rượu TONI-KOLA SECRETAT là rượu rất bổ hơn các thứ rượu khác, bổ rượu đã vào thì thành thể rượu rất vè sạch.

Chỉ bán ban NỮ THIÊN minh một ỹ TONI KOLA Minh hãng DENIS frères trụ má thối.

Nhà DENIS frères tại Saigon rao rắng cho các bạn hàng rắng: Các thứ rượu khác của hãng rất kỳ sang. Hàng sáng lòng gỏi bổ gia vị mà rượu chó không mĩa là phải có xin thì đàng.

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS - ANNAMITE - CHINOIS
PHÁP - VIỆT - HÁN - TỰ VI
PAR
G. Ch. Tranchanin, publiciste
(Do trong các từ điển Tây, Nam và Tàu, đơn sơ)
Bản quyền thuộc về trước giả, xin chớ phạm, cũng đưng sao lục

A (tiếp theo) Số 14

Ab Absurdo dicitur. Ý theo cách vô lý.

Abus n. m. Sự dùng quá lễ (mong dưng), n. phuriet, phóng tư; L'abus des livres tue la santé et la modestie des femmes = Sự dùng sách quá lễ (đảm đờn tâm hại thấp thể và tánh hạnh đờn bà).

Abuser v. a. Gạt găm (khi): Abuser quelqu'un par de fausses promesses = Dưng lưc để gạt má người. Dưng trái lễ: Celui qui abuse de tout s'expose à ne pouvoir rien = Người nào mà dùng tất cả cách chi của trời đất thì mọi ngày kia sẽ không được cái gì nữa.

Abuser v. pron. Khỏi (từ kh). S'abuser n. m. Người không bằng, người cò tanh hay gạt thiên hạ (khôa hoặc chi nhom).

Abusif adj. Trái phép, trái tục lệ (quá đố). Un être bon en soi ne peut être abusif = Một người hiền lương không hề trái tục lệ, không hề quá đố.

Accabler v. a. Lăm chơn phiền muộn: Le ciel est ouvert à l'homme accablé d'ingratitude = Thiên đàng mở rống cho người bi sự lạc bèo mà phiền muộn. Bính năng nề: Le peuple que l'on accable d'impôts, finira par n'en plus payer = Dân mà bị nhà nước đánh thuế nặng nề, thì chừng cuộc sống khổ đờn.

S'accabler v. pron. Bân: S'accabler.

Accalmie n. f. Đông gió tanh một lúc (phong bão tan đi), buồn bán ế ăm một lúc (trong nhữg nhứt thời bất chấn). Ván nước suy vì quốc vận suy ỹ.

Accapement n. m. Sự mua giành vừa đàng bán mắt trong lúc cơ cần (lũng đoạn, sang mồi).

Accaparer v. a. Mua giành về vừa đàng bán mắt.

Accapareur, euse n. Người mua giành (lũng đoạn nhơn, sang mồi nhơn).

Accéder v. n. Chiu (đoán hứa).

Accélérateur, trice n. Kề giục thúc (thôi tốc giã).

Accélération n. f. Sự giục thúc (bức tục, tốc tục).

Accéléré, e adj. Hối (thôi cấp).

Accélérer v. a. Giục thúc (thôi tốc).

Accense n. f. Cỏ thuộc về: Ce pré est une accense de ma ferme = Cỏ rầy này thuộc về nhà vườn tôi.

THUỐC LÁ VẤN RỜI HIỆU JOB

là một hiệu thuốc tốt nhất. Những người ghiền thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không rạo cổ họng, thì nên dùng thuốc hiệu này...

THẬT GIẤY VẤN THUỐC LÁ-HIỆU

JOB

ĐƯỢC BÀN NGỒI HỀNG... ĐƯỢC BÀN NGỒI HỀNG...

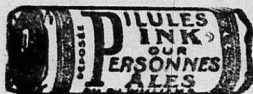
Của ông Jean BARDOU chế ra, hiệu mẫu đĩ ký tại Tô-án... BOY LANDRY... Hoàn-kiểm ngay gổc Dĩa Ha-nội.

Ái là chàng biêt Giấy vắn thuốc là JOB, là hiệu giấy tốt nhất Giấy chấy được hết không có tàn...

Xưa nay kẻ đã hàng nghìn người làm mạo giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhất trong thề-giới...

VỆ HÚT THUỐC HIỆU JOB

là bảo thủ sức khỏe mà lại là rành mốt thuốc ngon.

HOÀI DƯƠNG BỊNH

Muốn trừ cái bệnh hoài dương thì phải tra thứ thuốc bổ huyết bổ cân mà uống mới đặng.

Trong cái bệnh hoài dương này có nhiều cơ, một là não-cân có bệnh, hai là cốt chủy suy khuyết.

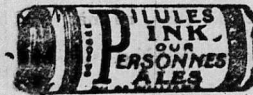
Tuy Pilules Pink tách được mĩnh liệt như vậy mặc lòng, chớ kỳ trung hiệu hầu, uống nó vào vô hại.

PILULES PINK

(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiêm thuốc có máu, có trẻ tiêm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigoa.

Mỗi hộp giá là 3 quan 50, 6 hộp 17 quan 50.

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CẦN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lai thiên, đường Abattoir.

Trại tôi dùng toàn cãm-lai, trắc, gổ đong các món theo kiểu kim thời.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cãm hay chạm vàng ba, hai, một, vắn vắn.

LỜI RAO

CÁN Lục-Tình-Tàn-Vấn. Ngạc-hạp 1916 thiết ký 0 \$ 20 (không phải 0 \$ 40).

Đẹp lại nước Langsa. Dùng sữa thường hạng trong bôan-chu, vắn vắn.

như sữa tươi sạch. Bô xứ Normand tự thủa nay có danh, sanh sáng sữa thường hạng và qui hơn trong cả hoàn cầu.

Thuốc vắn này đắt 0 mà lại chắc, đẹp cho người biêt hơi thuốc dồng.

Xin biêt kiểu tể hàng Berthet, Charrière và Công ty.

HỆ THỬ RỜI THÌ RA NÓ HOÀN HỒN.

ĐẠC XANH - Hết nó chẳng hề khô đi, mới thề-lam cho khảm cả con người.

Phải nài cho có cái kỹ tên và dấu hoa-hai để tra nài là dấu thật.

TABACS et CIGARETTES JEAN BASTOS. 烟絲以及烟枝. Illustration of a man with a sword.

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 NHÀ NGÀNH TẠI HAIPHONG, BORDEAUX, SAIGON, HANOI

Hàng DENIS FRÈRES trừ savon hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-hon tốt hơn hết các thứ khác.

Còn ai ưa dùng thứ rượu bổ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau này:

Một là « Toni Kola Seerestat ». Hai là: Saint Raphaël Ducos.

Hàng này cũng có bán tủ sắc tốt và chắc lắm, hiệu là tủ « Dubois Oudin ».

Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares El Conde thì là sẽ ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngọt nữa.

Hàng này có bán đủ thứ rượu tốt xin kể sau này: Rượu chắt trắng và chắt đỏ trong thùng và chẻc ra ve.

Rượu Champagnes; Vve Clicquot-Ponsardin. Roederer. Moët et Chandon.

Rượu Tisane de Champagnesupérieure: E. et S. Perrier. Rượu Tisane extra: Marquis de Bergey.

Hàng này cũng có bán thuốc gói và thuốc vắn rời hiệu Le Globe và giấy hút thuốc kêu là « Nil » có thứ rượu kêu là: vieille Eau-de-vie Dejean, Rhum Negrita.

Liqueurs và cognacs Marie Brizard, và Roger. Bière Gruber và Bière Lorraine. Rượu Madère, Malaga và Muscat de Frontignan Rivoire.

Có bán máy viết hiệu Remington và các thứ đồ phụ tùng.

Cũng có trữ các thứ hộp quẹt Đồng-Dương, và ngoài Bền-thủy, gổn Amiam và ống quẹt Hãnô (Tanjin) nữa.

Ái muốn hỏi giá thì viết thư như vậy.

Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

ĐẶC XANH - Hết nó chẳng hề khô đi, mới thề-lam cho khảm cả con người.

Phải nài cho có cái kỹ tên và dấu hoa-hai để tra nài là dấu thật.

CÓ MỘT NHÀ NÀY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO NHÀ ĐỐC SÙNG VÀ LÀN XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Mà thôi

Maison F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đường Cathnat số 36 SAIGON

CƠ BÀN SÙNG

Đủ thờ và đủ hiệu Bì.

THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ

và đồ NỮ-TRANG. Bỏ đã tốt lại giá rẻ

Lưu-Châu muốn mua vật chi thì xin đi thư như vậy:

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Cathnat. - SAIGON.

TÔI KHÔNG ĐÓI BỤNG!

Ấy là câu thường thien ha hàng ngày nói trong lúc gần ngủ bàn mà dùng bát thức ăn đàng bở đường khi-lực mình đã hao tổn trong cơn làm lụng.

Trong lúc nóng nực

Nếu Chú-tôn muốn ăn nóng lúc bực thường thì chớ khà dùng những rượu khàt wj, đon ra giá dôi aperitifs frélates) và có nhiều khi tuy dái tên rất hũt mỹ chớ kỹ trạng một đôi khi lòn hai, đầu đau cũng có bản thì rượu ấy, hề thường nóng nó thì lần lần rượu ấy làm tiêu tan niếm dịch (ta manqueuse) trong bao tử rồi lần lần nó làm cho mình thực bất trí kỳ vj.

Vì sao vậy?

Trước một khắc đồng hồ khi ngồi bàn mà dùng cơm thì chớ nên uống thì rượu gì hũt, cơ uống:

MỘT LY BÉ

RƯỢU

QUINA GENTIANE

Là thứ rượu của các thầy tu dùng San-Paolo (Espagne) dái, xứ ấy là xứ nóng nực, cũng như xứ Đông-dương ta đây Rượu này làm bằng các thứ thảo mộc tinh ba rất có danh tên thuốc là

QUINQUINA và GENTIANE

Mà các thầy tu ấy dùng cốt đường bal-hà mà yếm vị dùng làm cho dễ uống, mùi lại thanh tho, dần cho ai mà hay kện lưa cũng chẳng ché dưng.

Phải nài

nơi tiệm mình mua cái hiệu dán trên ve như vậy:

Nhà MAZET

đường Paul Blanchy, môn bài số 10, Saigon, rồi nóng thử mà coi, thiệt quả như lời tôi nói chẳng sai.

Có bán trong các tiệm hàng-xén

RƯỢU THUỐC HIỆU LÀ

QUINA GENTIANE

Các Tu-siêng Saint-Paul bảo chũ. Là một thứ rượu bở làm cho con người dảng trường thọ. Những người nào muốn dảng trường thọ và chđng khi nào nương mang bình hoàn cỏi, thì phải dùng thứ rượu Quina Gentiane này mỗi ngày 7 ly trước khi ăn cơm.

Thứ rượu bở này bao chũ đã dảng hơn 650 năm rồi bởi tu ông Dom Manoel là thầy tu tại l'Abbaye de san-Paolo viện. Trong cả hoàn đũ đều dảng nó và các danh sĩ dảng nó mà cho bình dưỡng. Nhất là các sĩ nóng nực thì hay dảng nó.

Có bán trong các tiệm hàng-xén

ATELIER de GRAVURE sur MÉTAUX & MARBRES

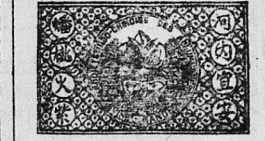

Kính trình chư quý vị tôi có lập TIỆM KHÁC CON DẦU ĐỒNG và MÚ THUNG (TIMBRES CHUVE ET CAOUTCHOUC) bằng đồng, chạm mỹ biu để cầm thạch, đá mã (pierres tombales), có đủ thứ con dấu lý, gọi khách muốn dùng kiểu nào xin gửi thơ cho tôi thì tôi sẽ gửi catalogue cho coi vjra y kiểu nào thì tôi sẽ làm làm cho vjra y và tính giá, thiệt rẻ, tôi rất dỏi ơn vj quý.

NGUYỄN-CHÍ-HOÀ

GRAVEUR 42, Rue Amiral-Dupré. - SAIGON

HÃY HỎI THỨ HỘP QUỆT HIỆU NÀY

LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

Nhà Lefranc và Công-ty ở PARIS

LÀM MÀU VERNIS VÀ MỰC IN Hạng DENIS FRÈRES, một mình đại lý cả Đông-dương

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐAM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTICLAIREUX
Của ông lương-y GUILLET
Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chũ đưng của quan lương-y GUILLET lấy làm thần hiệu trong những bình HƯ PHỄ, đau trong TÍ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MINH, RẾT VỎ DA, hoặc CHỚ: NƯỚC, BÌNH KIẾT, BÌNH HO ĐAI, BÌNH CUM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bình có TRÙNG LÁI TRONG BỤNG.
Ấy là một thứ THUỐC XỔ rất tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bình gốc bở ĐAM hay là MẬT phải ra thì uống nó hay lắm.
Bất kì thuốc trị đám nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng
LẠI CÓ MỘT THỨ THUỐC HOÀN XỔ
nữ cũng rất trong thì Elixir Tonique Anticlaireux của quan lương-y GUILLET
Chớ quên chũ thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, anhui hang vào chũ y sang, đường GRENELLE St GERMAIN môn bài số 5, ở thị xã thành PARIS.
VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

KHOAN CHẤT THƯỜNG
(Nước suối kim thạch)
VICHY
PHÁP-QUỐC-TUYÊN
VICHY CÉLESTINS
Có bán nguyên ve | Trị bình đau Thận, bình đau Hàng-màng, bình Đau dạ-đang | Trị bình đau Thận, bình đau Hàng-màng, bình Đau dạ-đang | Trị bình đau Thận, bình đau Hàng-màng, bình Đau dạ-đang
VICHY GRANDE-GRILLE | Trị bình đau Thận, bình đau Hàng-màng, bình Đau dạ-đang
VICHY HOPITAL | Trị bình đau Thận, bình đau Hàng-màng, bình Đau dạ-đang
VICHY-ÉTAT BIỂU TẾ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối kỳ mà ra. - Có hộp và có ve.
PASTILLES VICHY-ÉTAT | Trị bình đau Thận, bình đau Hàng-màng, bình Đau dạ-đang
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT | Trị bình đau Thận, bình đau Hàng-màng, bình Đau dạ-đang

QUẠT MÁY DẦU HỒI HIỆU JOST
Dùng dầu hồi đốt đèn cho máy chạy trong 30 Giờ
tốn có MỘT LITRE thôi.
Thứ quạt « LE REX »
bê dứng 1 = 15
Giá là ..... 68 \$ 00
Thứ quạt « L'OURAGAN »
bê dứng: 1 = 35
Giá là ..... 100 \$ 00
Viết thơ mà hỏi sách vở và kiểu và giá cả tại: Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY, đường Kinh-lấp, môn bài số 68, SAIGON.

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER
Certifié l'insertion.
Vu pour légalisation de la signature
de M. Saigon le 19
Le Maire de la Ville de Saigon
Saigon, le 19